Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U102707

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 03-12-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Іванченко Ольга Олександрівна
2. Ivanchenko Olha Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 231

Назва наукової спеціальності: Соціальна робота. Соціальна робота

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-11-2021

Спеціальність за освітою: Соціальна робота

Місце роботи здобувача: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 17.051.044

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Жуковського, буд. 66, м. Запоріжжя, Запорізький р-н., Запорізька обл., 69600, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.19.21, 04.21.61, 05.11

Тема дисертації:

1. Традиції та новаторство земських практик у соціальній роботі в Україні

2. Traditions and innovation of zemstvo practices in social work in Ukraine

Реферат/анотація:

1. У дисертації досліджено традиції та новаторство земських практик у соціальній роботі в Україні. Проаналізовано напрями земського призріння; виявлено та продіагностовано його елементи в сучасній соціальній роботі; досліджено можливості вдосконалення та відродження земських практик у соціальній роботі на регіональному, місцевому та організаційному рівнях. Поняття «земське призріння» визначене як застаріла назва та перший етап розвитку професійної соціальної роботи в Україні в 1864-1918 рр., реалізація напрямів якої була покладена на службовців органів земського самоврядування. Доведено, що традиціями його варто вважати використані протягом зазначеного етапу соціальноорієнтовані практики, які збереглися дотепер у класичному чи видозміненому вигляді та ефективно застосовуються в сучасній вітчизняній соціальній роботі. Новаторством практик земського призріння, у свою чергу, запропоновано вважати ті їх різновиди, що можуть бути відроджені в умовах сучасної соціальної роботи. Детально проаналізовані такі

напрями земського призріння, як патронаж над сиротами, байстрючатами, психічно та соматично хворими, засудженими та засланими; попечительство над виховними, освітніми та медичними закладами; соціальний супровід переселенців, біженців та трудових мігрантів; профілактика соціальних патологій; забезпечення зростання добробуту і рівня життя населення; сприяння розвитку соціальної кооперації, страхування, емеритури. Доведено, що із набуттям Україною незалежності розвиток професійної соціальної роботи повернувся в загальноєвропейське русло, що збереженим практикам земського призріння в ній відведено важливе місце і значну роль. Традиції їх виявлені в соціальній роботі в реабілітаційних центрах для дітей з інвалідністю, інституційних закладах виховання, закладах загальної середньої та спеціальної професійно-технічної освіти, геріатричних пансіонатах. Акцентовано увагу на тому, що, не зважаючи на забутість їх земського походження та «затертість» ярликами досягнень радянської системи соціального забезпечення, вони зберігають нерозривність та підтверджують циклічність розвитку вітчизняної соціальної роботи. Поряд з цим у дисертації детально досліджено розвиток прийомної сім'ї, будинків-інтернатів сімейного типу, соціальної допомоги на непрофесійній основі, а також пунктів обігріву та харчування для безхатченків. Під час характеристики останніх всебічно розкрито питання новаторства відроджених технологій земського Patronage familial та практик санітарно-продовольчих пунктів. Об'єктивність цих висновків підтвердили результати проведених фокусованих групових дискусій та глибинних інтерв'ю. Їх використано як підґрунтя для розробки рекомендацій. Створення, в умовах децентралізації, публічно-управлінських механізмів конкурсного та програмно-цільового соціального замовлення в дисертації охарактеризовано як важливу умову інставрації та вдосконалення земського досвіду у сфері соціальної роботи на рівні області. Доведено, що принципи та алгоритми цих механізмів можуть стати в нагоді під час реалізації регіональних програм з підвищення якості діяльності геріатричних пансіонатів і будинків для людей похилого віку, соціальної допомоги, супроводу і консультування, медичного страхування дітей із бідних сімей, які навчаються в середніх, середніх професійних навчальних закладах, а також розбудови мережі комплексних реабілітаційних центрів для дітей з інвалідністю. З метою покращення менеджменту соціальної роботи, підвищення професійного іміджу та престижу соціального працівника, у профільних службах та закладах рекомендовано запропонувати відродження корпоративно-паритетного недержавного пенсійного забезпечення. Детальної розробки в дисертації отримали рекомендації з підвищення ефективності соціальної роботи в громаді шляхом впровадження як забутих, так і вдосконалення існуючих практик земського призріння. Окреме місце в тексті займають рекомендації щодо створення і функціонування спеціалізованого реабілітаційного комплексу для дітей з кохлеарною імплантацією. Результати дослідження можуть бути використані під час розробки регіональної стратегії розвитку соціальної роботи, реалізації соціальних програм та проєктів. Матеріали дисертації можуть бути використані в процесі викладання низки дисциплін для студентів спеціальності «Соціальна робота». Окремі її напрацювання впроваджуються в межах повсякденної діяльності служби (управління) у справах дітей Запорізької міської ради.

2. The research focuses on the study of traditions and innovations of zemstvo practices in social work in Ukraine. The research analyses zemstvo charity focal areas revealing and diagnosing the elements of the latter in modern social work; it investigates the improvement and revival potential of zemstvo practices in social work at regional, local and organizational levels. The concept of "zemstvo charity" is defined as an outdated name and the first development stage of professional social work in Ukraine within the period of 1864-1918, the implementation of which was entrusted to employees of zemstvo self-government. Its traditions could justly claim to be the socially oriented practices having been used over the given period and hitherto maintained in a classical or modified form to be effectively applied in modern domestic social work. Subsequently, the types of zemstvo charity practices potentially restorable in modern social work are to be theorized as their innovations. A profound attention has been paid to such areas of zemstvo charity as patronage of orphans, extramarital off-springs, mentally and somatically handicapped, convicts and exiles, superintendence of educational and medical institutions, social support of migrants, refugees and migrant workers, prevention of social pathologies, enhancing population welfare, promoting the development of social cooperation, insurance, superannuation. It has been determined that with the acquisition of Ukraine's independence the development of professional social work headed back into

common European direction, moreover, prioritizing the role of the preserved zemstvo charity practices. Their traditions have been revealed in social work of rehabilitation centers for children with disabilities, institutional educational establishments, institutions of comprehensive secondary and special vocational education, geriatric homes. A certain emphasis is placed on the fact that despite the oblivion of their zemstvo origin and label "obliteration" of the achievements of the Soviet social security system, they remain inseparable and confirm the cyclical development of domestic social work. In addition, the research provides a detailed examination of the development of foster family, family-type boarding houses, social assistance on a non-professional basis, as well as warming centres and meal sites for the homeless. Correspondingly, the above-mentioned analysis deeply exposes the issue of innovation of the revived technologies of the zemstvo Patronage familial as well as medical and meal site practices. The objectivity of these conclusions was confirmed by the results of focused group discussions and in-depth interviews. They were used as a basis for the recommendation development to improve and modernize the existing and revive the forgotten practices of zemstvo charity in modern social work in Ukraine. The thesis distinguishes the development of public administrative mechanisms of competitive and programme-targeted social order in decentralized environment as an important condition of installation and improvement of zemstvo experience into the field of social work at the regional level. The principles and algorithms in question have been recognized to play a major role in implementing regional programmes to improve the quality of geriatric care homes and homes for the elderly, social assistance, support and counselling, health insurance for children from low-income families attending secondary, secondary vocational educational institutions, including the development of a network of comprehensive rehabilitation centers for children with disabilities. In order to improve the management of social work, to provide a positive image and enhance prestige of social worker, the revival of corporate-parity private pension provision is proposed as a recommendation in specialized services and institutions. A detailed examination in the research is devoted to the improvement recommendations of the effectiveness of social work in the community by introducing both forgotten and advancing existing practices of zemstvo charity. Another focus of the research has been on recommendations for foundation and functioning of the children's cochlear implant rehabilitation complex with further implementation of traditions and innovations of zemstvo charity practices into its activity. The research results obtained can be applied in creation of the regional social work development strategy, implementation of social programmes and projects. The thesis materials can be exercised in the process of teaching appropriate disciplines for students majoring in "Social Work" being partially incorporated into regular activities of Zaporizhia City Council Office for Children Affairs.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Приймак Олег Миколайович

2. Pryimak Oleg M

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коляда Наталя Миколаївна

2. Коляда Наталя Миколаївна

Кваліфікація: д.пед.н., 13.00.01, 13.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Клопота Ольга Анатоліївна

2. Klopota Olga Anatoliivna

Кваліфікація: к. пед. н., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Заверико Наталія Віталіївна
2. Zaveryko Nataliya Vitaliyivna

Кваліфікація: к.пед.н., 13.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Каганов Юрій Олегович
2. Kahanov Yurii O.

Кваліфікація: д. і. н., 07.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Сущенко Лариса Олександрівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Сущенко Лариса Олександрівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.